

Anyák ünnepe a bácskai bunyevácoknál

A Bács megyei bunyevácoknál sok szép, sőt költői szokás van gyakorlatban. Ezek egyike a *materica*, vagyis az anyák ünnepe, melyet advent vasárnapján szoktak megtartani, mely mintegy bevezetése a karácsonyi ünnepeknek. A háziasszony szakajtóban összekever almát, diót, aprópénzt. Reggel korán jönnek a gyermekek, kiknek ez a nap az öröm napja és megköszöntik az anyát e szavakkal:

— Isten éltesse anyánkat, apánkkal együtt!

Minden gyermek kap egy összemarokkal a keverékből. Később jönnek a család felnőtt tagjai, azután a cselédek, rokonok, jó barátok. Elmaradni sértésszámba menne. Az őszkor férjhez ment leánygyermek most jön először haza szülői látogatására. A menyecske esküvői ruhájába öltözik. Az após befogatja legtüzesebb lovait, az új férj hajtja a kocsit; bemennek a városba, előbb a nagymisére mennek, onnan haza hajtatnak. Itt nagy örömmel fogadják őket.

A vendégség csak olyan nagy, mint karácsony ünnepén: kalácsot sütnek, pulykát vágnak, szármát, kocsonyát főznek. Az új menyecske kap selyemkendőt, diót, almát (az almába tíz- vagy húszkoronás arany van tűzve), a vő pedig finom *usznovka-vászonból* [\[1\]](#) való inget. Délután az új férj zenét hoz anyósa tiszteletére. Így mulatnak duda- vagy tamburaszó, és jó homoki bor vagy szilvából főtt mézes pálinka mellett késő éjszakáig.

A fiatal párt másnap nem eresztik haza, ott fogják disznótorra. Most kell csak kimutatnia az ifjú férjnek az ügyességét a vágás körül, mivel ha az asszonyok előbb lesznek készen a hurkatöltéssel, mint ő a kolbásszal, észrevétlenül a nyakába akasztanak egy hurkát és kinevetik. Estefelé teli tarisznyákkal, eltörődve a sok evéstől-ivástól ballagnak hazafelé, meg-megállnak kissé játszani dióra, almára. Az ifjúság a táncos házba megy, hová a módosabbak trombitás magyar bandával kísértetik magukat. Itt a leányok adnak a legényeknek *materica* fejében selyemnyakkendőt, virágot vagy egyéb ajándékot.

A bunyevác származású urak e napon fényes ebédeket adnak.

Forrás: Téli Esték 1910. XIII. évfolyam 8. szám. 3.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/TeliEstek_1910/?pg=126&layout=s

[1] A bunyevácok mindennapi használatra szánt fehérneműjükhöz főleg házi készítésű kenderfonalakat használtak, később tértek át a gyári szövőfonalakra. Az ünnepi használatra szánt darabjaikat már a 19. század második felében is hajszálvékony gyári szövőfonalakkól szőtték. Ebből készítették a jellegzetes, általuk *usznova*, *usznovka* néven ismert áttetsző fehér anyagukat, melyeknek a díszítését a szintén fehér, de vastagabb szállal beleszőtt különböző variációjú hosszanti csíkkötegek adják. Ezt a fátyolszerű anyagot főleg ruhaneműre, ágy- és asztalneműre, dísztörülközőikre alkalmazták. (Báldy Bellosics Flóra: Szedetttes bácskai bunyevác szőnyegek. A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1966-67/1.. Szeged, 1968. 95-108.)